

حسین امینی پویا

شرط پروانه شدن

میوه‌های تلخ

آنچه گاهی موضوع را پیچیده‌تر می‌کند، آن است که خودآرایی‌های ناسالم چه بسا به وابستگی شدید عاطفی بینجامد؛ رابطه‌ای که غالباً به ازدواج نیز ختم نمی‌شود. آسیب‌های روحی این رابطه‌های ناپایدار بر کسی پوشیده نیست. دست کشیدن از کار و تحصیل و بی‌انگیزگی برای هر کار دیگر، میوه‌های تلخ این احساس آتشین و بی‌سرانجام خواهد بود. از این بدتر حتی گاهی فرد هنگام شکست عاطفی و نرسیدن به فرد مورد علاقه خود چنان دچار اختلال روانی می‌شود که به اعتیاد، خودکشی، جنایت، یا حتی قتل طرف مقابل دست می‌زند.

پیام حکیمانه

قرآن مجید در یک راهکار حکیمانه، به زنان و دختران مسلمان سفارش می‌کند که از پوشش استفاده کنند تا به عفت و پاک‌دامنی شناخته شوند و در نتیجه مورد بی‌حرمتی قرار نگیرند. (احزاب: ۳۳)

طلا، مخصوص زنان

در آموزه‌های اسلامی وجود این میل طبیعی زنان به آراستگی به روشنی پذیرفته شده و نادیده‌گرفتن آن نکوهش شده است. در روایتی از امام صادق (ع) نقل شده است که برای زن سزاوار نیست بدون زیور و آرایش باشد؛ حتی اگر یک گردن بند باشد. (وسائل، ج ۴، ص ۴۵۹)

اهمیت زینت کردن و آرایش زنان به حدی است که پوشیدن بعضی لباس‌ها، مثل لباس ابریشمی و استفاده از طلا برای زیبایی، به زنان اختصاص یافته است. چنانکه امام باقر (ع) فرموده است: «خداآوند طلا را در دنیا زینت زنان قرار داد و بر مردان حرام کرد.» (وسائل، ج ۴، ص ۳۸۰)

این میل اگر در محدوده خانواده و برای رعایت حق همسری باشد، ارزش ویژه‌ای برای زنان ایجاد می‌کند. اما اگر به شکلی افراطی و بدون مدیریت صحیح باشد، مشکل‌ساز می‌شود؛ چرا که خودآرایی بی‌قید و بند، نوعی سطحی‌نگری و توجه افراطی به زیبایی‌های ظاهری را ترویج می‌کند.

این امر، ممکن است موجب بروز لغزش‌های اخلاقی و حتی اختلال‌های روانی شود؛ زیرا وقتی زن با آرایش و بی‌قید در جامعه ظاهر شود، به طور طبیعی مورد توجه قرار می‌گیرد و به نحو بیمار‌گونه‌ای می‌کوشد وضع ظاهری اش را به گونه‌ای درآورد که بیشتر مورد پسند قرار گیرد.

این گونه زنان و دختران ناچارند برای اینکه به خیال خود زیباتر شوند، زمان و هزینه زیادی را صرف خودآرایی کنند. با این حال، همواره این دغدغه را دارند که آیا توانسته‌اند در نگاه‌ها بنشینند یا نه. این است که هر روز به تنواع بیشتری در لباس و خودآرایی روی می‌آورند. به عبارتی چون از زندگی درونی غنی برخوردار نیستند، برده پیرامون خود می‌شوند.

حجاب برای زنان و مردان

البته حکم مربوط به حجاب فقط تکلیفی برای زنان نیست، بلکه به مردان نیز اشاره دارد. فقط حجاب آنان شکل متفاوتی به خود می‌گیرد.

رعایت حجاب چشمی مردان نیز در امنیت روحی و روانی زنان مؤثر است:

«به مردان بایمان بگو چشم‌های خود را فروگیرند و عفاف خود را حفظ کنند. این برای آنان پاکیزه‌تر است. خداوند از آنچه انجام می‌دهند، آگاه است.» (نور: ۳۱)

به این ترتیب، نظام تربیتی اسلام با محدود کردن زمینه‌های خودآرایی – اجازه خودآرایی صرفاً در برابر همسر و در مجالس ویژه بانوان – سعی کرده است تا نشاط فردی و خانوادگی را تضمین کند. به عبارتی شرط پروانه‌شدن و رهاسدن از «بردگی خود» واقع‌بینی و درین دنباله خودنمایی است.

پله‌پله تا سقوط

متأسفانه برخی دخترخانم‌ها با خودآرایی افراطی، بی‌آنکه خود بدانند پیام منحرف کننده‌ای برای مخاطب ارسال می‌کنند. درست است که بسیاری ممکن است فقط بخواهند نگاهی را به خود جلب کنند و حتی تمایلی به برقراری ارتباط آنچنانی نیز نداشته باشند، اما مسئله چندان فرقی نمی‌کند. آن‌ها فراموش می‌کنند که ایجاد و تقویت زمینه‌های تحريك‌پذیری و شرایط ناسالم ارتباطی، انگیزه جنسی را تشید می‌کند.

پس این خطر برای آنان وجود دارد که گرفتار فریب دیگران شوند. چرا که مثلاً رد و بدل کردن نگاه‌گناه‌آلود، به راحتی و ناخواسته ممکن است به مراحل دیگر کشانده شود و با ورود به هر مرحله و عادی شدن وضعیت، تمایل به برداشتن گام‌های بعدی در سرایشیبی سقوط بیشتر شود. به عنوان یک اقدام پیشگیرانه، قرآن به دختران و زنان دستور می‌دهد که وقتی در حضور مردان نامحرم قرار می‌گیرند، پوشیده باشند:

«به زنان بایمان بگو چشم‌های خود را از نگاه هوس آلود فروگیرند و دامان خود را حفظ کنند و زینت خود را - جز آن مقدار که نمایان است - آشکار نمایند و روسربهای خود را به سینه خود افکنند تا گردن و سینه با آن پوشانده شود.» (نور: ۳۱)